

GUTENBERG

Finska Typografförbundets organ

N:o 18 (6)

Suomen Kirjaltajaliiton äänenkannattaja

Juni 1 Kesäkuu	Prenumerationspris — Tilaushinta Helt år — Koko vuosikerta . . . . . 3 m. Lösnummer — Irtonaisnumero à 30 p.	Redaktion — Toimitus J. Höglund V. Blomqvist Ansvarig — Vastaava	Annonspris — Ilmoitushinta Per petitrad . . . . . } 25 P. Petiiti-riviltä . . . . . }	6:te årgången 1898 6:s vuosikerta
----------------------	--	---	---	--

Finska Typografförbundet. Suomen Kirjaltajaliitto.

Förbundsstyrelsens meddelanden.

Emedan Helsingfors afdelning föreslagit bildandet af en hela landet omfattande platsförmedlingsbyrå för typografer, har förbundsstyrelsen beslutit att försöksvis inrätta en dylik intill nästa förbundsstämma då frågan kommer att framläggas.

Byrån förestås tillsvidare af „Gutenbergs“ redaktörer hrr *V. Blomqvist* och *J. Höglund*.

Finska Typografernes Reshjälpskassas filial i Villmanstrand har upphört med sin verksamhet.

Till Invalidfonden har öfverlämnats följande gåfvor:
af Helsingfors afdelning 50 m. och af Vasa afdelning 10 m. 41 p.

Med anledning af „Gutenbergs“ Redaktions förslag att föranställa festligheter den 1 Maj till förmån för Reservfonden har förbundsstyrelsen emottagit af följande afdelningar bidrag till ofvannämnda fond:
af Helsingfors 28 m. 93 p., Kristinestads 10 m., Mariehamns 10 m. och Åbo 20 m. 5 p.

Första kvartalets redovisning har insänts från Viborgs afdelning.

Vid kvartalsredovisnings insändande ega Kotka, Gamlakarleby och Fredrikshamns afdelningar rätt att innehålla 10 m. för utbetalande af reshjälp.

Förbundsstyrelsen.

Inom den i stadgarne föreskrifna tiden har inga anmärkningar gjorts mot årsberättelsen. På grund häraf är berättelsen godkänd.

Kontrollnämndens ordförande.

Tiedonantoja Liittohallitukselta.

Helsingin osaston tekemän ehdotuksen johdosta, että perustettaisiin koko maata käsittävä paikanvälitystoimisto kirjaltajia varten, on Liittohallitus päättänyt koetteeksi perustaa mainitun toimiston ensi liittokokoukseen asti, jolloin asia tulee jätettäväksi Liiton käsiteltäväksi.

Toimistoa tulee toistaiseksi hoitamaan Gutenbergin toimittajat hrat *J. Höglund* ja *V. Blomqvist*.

Suomen Kirjaltajain Matka-apurahaston haaraosasto Lappeenrannassa on lakkauttanut toimintansa.

Vanhusrahastolle on annettu seuraavat lahjat: Helsingin osastolta 50 m. ja Vaasan osastolta 10 m. 41 p.

Gutenbergin Toimituksen tekemän ehdotuksen johdosta, että Vapunpäivänä toimeenpantaisiin juhlallisuuksia Vararahaston hyväksi on Liittohallitus vastaanottanut seuraavilta osastoilta rahalahjoja mainittuun rahastoon:

Helsingin 28 m. 93 p., Kristinän 10 m., Maarianhaminan 10 m. ja Turun 20 m. 5 p.

Ensi neljänneksen tili on saapunut Viipurin osastolta.

Neljännestilejä lähetettäessä saapi Kotkan, Kokkolan ja Haminan osastot pidättää Liiton varoista 10 m. matka-avun varalle.

Liittohallitus.

Säännöissä määrätyn ajan kuluessa ei ole vuosikertomusta vastaan muistutuksia saapunut. Tämän johdosta on vuosikertomus hyväksytty.

Tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja.

Anmälda medlemmar. Ilmoitettuja jäseniä.

Från Helsingfors afdelning: — Helsingin osastosta: Lahtinen, Jakob Oskar, s. l., 18/2 57. — Lundström, Villiam Ernst, t.-elev, p.-opp., 22/3 80. — Berlin, Maria Matilda, s. l., 13/11 72. — Kortman, Arthur Hjalmar, t.-elev, p.-opp., 2/3 79. — Rosenqvist, Johan Henrik, s. l., 10/3 73.

Från Vasa afdelning: — Vaasan osastosta: Berg, Edvard, s. l., 8/10 66.

Från Tammerfors afdelning: — Tampereen osastosta: Partanen, Israel, faktor, 23/12 58.

Inträdande medlemmar. Yhtyneitä jäseniä.

Från Helsingfors afdelning: — Helsingin osastosta: 743. Hyvärinen Antti. — 744. Engholm, Karl Knut.

Från Kotka afdelning: — Kotkan osastosta: 745. Andersson, Ilmari.

Från Tammerfors afdelning: — Tampereen osastosta: 746. Halme, Kaarlo.

Från Åbo afdelning: — Turun osastosta: 747. Holmsten, Hjalmar. — 748. Boman, August. — 749. Keihäs, Ernst. — 750. Franck, Ivar Emil. — 751. Sjöblom, Karl Arthur. — 752. Wellberg, Matts Robert. — 753. Nordgren, Erik Alarik. — 754. Koskelin, Fredrik Alex. — 755. Enroos, Hjalmar Henrik. — 756. Lindén, Johan Oskar. — 757. Wikman, Otto Wilhelm. — 758. Sarin, Axel Engelbert. — 759. Lindqvist, Karl Konstantin. — 760. Strömberg, Johan August. — 761. Åberg, Karl Oskar. — 762. Sundvall, John Anselm. — 763. Åberg, Georg Emil. — 764. Mattsson, Otto Erik. — 765. Lillja, Frans Oskar. — 766. Lindh, Gustaf Wilhelm. — 767. Henriksson, Uno Emil. — 768. Mattsson, John Wilhelm. — 769. Wilén, Sven Verner Konstantin. — 770. Alkio, Axsell Ferdinand. — 771. Helle, Rudolf Juho. — 772. Rainio, Juho Reino.

Afflyttade medlemmar. Muuttaneita jäseniä.

651. Väänänen O. J., från Helsingfors till Raumo, Helsingistä Raumaan.

Utgående medlemmar. Eronneita jäseniä.

Från Helsingfors afdelning: — Helsingin osastosta: 88. Enberg, Anna Matilda, upphört med yrket, eronnut ammatista. — 191. Rosenberg, L., ingår i Maskinmästareklubben, yhtyy Konemestariklubiin.

Från Viborgs afdelning: — Viipurin osastosta: 513. Savander, O. W., för bristande medlemsafgifter, ei ole suorittanut jäsenmaksuja.

Från Tammerfors afdelning: — Tampereen osastosta: 480. Andersson, G. A., orsak obekant, syy tuntematon.

Paikanvälitystoimisto.

Eräässä kuukausikokouksessaan oli kirjaltajayhdistys ottanut käsitelläkseen kysymystä koko Suomea käsittävän paikanvälitystoimiston perustamisesta graafillisille työntekijöille. Siinä päätettiin yksimielisesti lykätä kysymys Liittohallituksen päätettäväksi. — Pitemmän keskustelun jälkeen asiasta päätettiin Liittohallituksen kokouksessa toukok. 25 p:nä kysyä Gutenbergin toimitukselta, josko se johtokunnan valvonnan alaisena toistaiseksi — siksi kunnes sopiva henkilö saataisiin — ottaisi koittaakseen paikanvälitystoimistoa ja sen tehtäviä.

Sittenkuin toimitus nyt on siihen suostunut, alkaa toimisto vaikutuksensa kesäk. 1 p:stä, ja kehoitetaan täten kaikkia graafillisen ammatin isäntiä ja työntekijöitä tästälähtien täysin luottamaan toimiston paikanvälitykseen.

Kirjeet ja tiedustelut osotetaan Gutenbergin toimitukselle, Helsinki, jonka sähköosote on: *Blomqvist*, Hufvudsstadsbladet.

Gutenbergin toimitus.

Platsförmedlingsbyrå.

Typografernes förening hade vid ett af sina månadmöten upptagit frågan om inrättande af en platsförmedlingsbyrå för grafiska arbetare omfattande hela Finland. Vid detta möte beslöts enhälligt hänskjuta frågan till förbundsstyrelsens afgörande. — Vid förbundsstyrelsens möte den 25 maj beslöts, efter en längre diskussion i frågan, vidtala Gutenbergs redaktion att under styrelsens kontroll tils vidare — tils en därtill lämplig person kunde erhållas — omhänderha platsförmedlingsbyrån och sköta dess angelägenheter.

Sedan nu redaktionen ingått härpå, begynner byrån med sin värksamhet från och med den 1 juni, och uppmanas härmed alla principaler och arbetare inom de grafiska yrkena, att hedanefter förtroendefullt anlita byråns platsförmedling.

Bref och förfrågningar adresseras till *Gutenbergs redaktion*, Helsingfors, hvaremot telegrafadressen är: *Blomqvist*, Hufvudsstadsbladet.

Gutenbergs redaktion.

Vanha tapa pois.

Terveydenhoidolle ja sen turvaamiselle sairauden kohdatessa annetaan meikäläisellä taholla hyvin vähän arvoa, katsoen siihen, miten vaarallinen ja sairaudelle alttiiksiantavainen on se työala, jossa meidän tulee työskennellä. Pidetään aivan joutavana sivuasiana sairauskohtausta, olkoonpa kohtaus sitten mitä laatua hyvänsä. Terveenä ollessa sitä ei tulla muistaneeksi, ei edes ajatelleeksi, että kerran on voimat lopussa ja että makuulle on ruvettava. Kun vaan päivä toisensa jälkeen kuluu; siinä kaikki.

Mutta kun tauti päälle tulee, ahdistaa rintaa tai yskittää kovin, että keuhkonpalat alkaa tipua, eikä työ maittasi — voimattomuus kun on — olisi niin mieluisasti poissa epäterveellisestä työhuoneesta; lämmin, puhtaan vuode kuvastuu niin suloisena mieleen, kun pääsisi siihen pitkälleen olokin olisi paljon helpompaa, henkilleisi toki raikasta ja terveellistä ilmaa keuhkoihinsa. — Kun pääsisi makuulle, mutta...

Mutta-sanaksi jää hyvin usealle makuulle meno sairauden kohdatessa. Vasta silloin aukee silmät kuin pitkistä unesta ja huomataan oma asema, sen puutteellisuus taloudellisessa suhteessa. Huomataan, että terveenä ollessa olisi pitänyt koota ja säästää aineksia tulevaisuudenkin varalle. Siinä tapauksessa saisi nauttia säästäväisyyden hyviä hedelmiä, olla kotona tai sairaalassa, jossa lääkärin apu olisi aina altis antamaan lievennyksiä — hyvässä lykyssä terveydenkin — tuskiin.

Ainoa mahdollinen puolustus tähän voitane sanoa se, ettei Liitollamme ole omituista sairasaapurahastoa, jota nyt parhaallaan Liittohallituksessa puuhataan. Mutta onhan meillä ollut jo vuosikymmeniä olemassa Suomen kirjanpainajain apuyhdistys, johon, joskaan se tähän saakka ei olekaan ollut kaikinpuolin edullinen, mutta sekin haitta tulee aivan pian sääntöjen muutoksen kautta poistumaan, kyllä hädän tullessa on hyvä kääntyä. Kuinka monta ja lukematonta eikö ole vielä olemassa meikäläistä, jotka ei kuulu edes tähän jo mainitsemaamme apuyhdistykseen. Niitä on kieltämättä paljo. Heitä sopii nimittää terveiksi eli terveimmiksi ihmisiksi, jotka eivät luule koskaan sairastuvansa. Mutta esimerkiksi ovat kuitenkin näyttäneet toisin. Vaan ei hätää vielä, jällellä on vanha ja hyvä keino: armeliaisuusliista liikkeelle kaikkiin painoihin — ja apu on tullut. Tämä on se viimeinen mahdollinen apulähde, johon hyvin moni turvaa, pitäen aivan luonnollisena ja asiaan kuuluvana, että työtoverien velvollisuus on auttaa.

Tapa tällainen on vanha, vaan vielä yleisesti käytännössä. Elämme uusien pyrintöjen ja ominakeisuuden ajalla, niin siksipä kaikki tuollaiset ilmaseksi annet ja armeliaisuusavut ovat myös-

kin jätettävät pois. Jokaisen oma asia on pitää itsestään huolta terveenä ollessa siltä varalta, että sairauden aikana ei toisten niskoille lankee. Ei olisi kummakaan, jos nämä avunpyynnöt olisivat harvinaisia, mutta olla alituisen antamassa, on liikaa vaateliaisuutta ja tuskastuttavaa jokaiselle.

Pois siis kaikki armeliaisuustavat! Pitäköön jokainen huolen itsestään niin terveenä kuin sairanaakin ollessa!

I brytningstid.

Nyligen har uti städerna Vasa och Uleåborg smärre konflikter emellan principaler och arbetare egt rum. Att dessa tvister icke voro af någon svårare natur, inser man deraf att de snart voro bilagda, och hänförde sig ej heller till mer än ett tryckeri å hvardera orten. Tvisteämnet var naturligtvis det vanliga, å den ena orten lönefrågan, och arbetstiden å den andra. Ämnen, som uti evärdelig tid gifvit, och enligt förmodan länge komma att gifva upphof till mer eller mindre svårare dissonanser parterne emellan.

De här nämnda tvisterna äro nu för denna gång lyckligen bilagda, tack vare förbundsstyrelsens medvärkan, och har man häruti redan en synlig förmån af en enhällig, hela landet omfattande organisation. Att Uleåborgs afdelning icke förfarit med all nödig eftertanke, utan något förhastat sig i afseende å befogenhetsrätten att handla på egen hand, utan att i första rummet rådgöra sig med förbundsstyrelsen, får kanske betraktas som en öfverilning i stridens hetta och därtill ovana att ännu rätt fatta halten af den subordination å ena sidan, och det fasta förtroende å den andra, som bör existera emellan afdelningarne och förbundsstyrelsen.

Det är för framtiden att hoppas, det afdelningarne vid äfven uppstående mindre chismer, i första rummet och med ett odeladt förtroende hänvända sig till förbundsstyrelsen, som, enligt hvad vi taga för gifvet, nog är sammansatt af element hvilka utan att rygga för det stora och blottställande ansvar de åtagit sig, veta att på ett lämpligt sätt och i rätt tid ingripa med organisationens bästa för ögonen.

Varde det icke härmed sagt att alla små tvistigheter emellan principaler och arbetare skola tvingande föranleda till någon åtgärd från förbundsstyrelsens sida, utan är afsikten med det här uttalande endast att *alla* tvistigheter dock skola komma till förbundsstyrelsens öron, oafsedt om de kräfvä vidare åtgärder eller ej. Lätt fattligt är, att det vore till icke ringa nytta för afdelningarne att inrapportera om alla tvister som en gång beröra afdelning i sin helhet, eller fast endast ett tryckeris personal, där flere tryckerier finnas på orten. Ty om den samvärkande kraftens yttringar skola framstå i sin rätta dager, så bör till förbundsstyrelsens förfogan inlämnas allt det detaljmaterial som möjligen står till buds, och härmed afses just sådana smärre chismer och det ursprungliga upphofvet till desamma. Då sådana, af ingen rättänkande hyllade konflikter emellan principal och arbetare möjligen uppstå, och då de en gång tagit det omfång, att organisationens hela medlingsförmåga tages i anspråk, just då påvisas nyttan af till förbundsstyrelsen inrapporterade tidigare skärmytslingar, hvilka förut icke gifvit anledning till någon åtgärd af mera ingripande natur, men sednare vid upprepad stridighet nog kunna visa sig vara till ledning för bedömande af stridens natur och sätet för densammes vidare beifrande.

Man kan i sammanhang med de här ofvan omtalade tvenne tillbud till arbetsinställelse icke underlåta att kasta en blick ett stycke in i den omedelbara framtiden.

Vi stå nu inför ett tidskede då man på alla arbetareområden och öfver allt i världen söker att nå det högsta möjliga på förbättringsvägen, såväl i socialekonomiskt som intellektuellt afseende. Så äfven hos oss. Man ligger äfven för närvarande i författning om utarbetandet af en gemensam, hela landet omfattande lönetariff, en sak hvilkens önskvärdhet redan länge och på

många håll framhållits, men som i förbuden på organisationens mera helgjutna form fått anstå ända tills nuvarande tid. Att en sådan tariffs införande till stor del har sin upprinnelse till följd af den osunda konkurrens som i afseende å arbetspriserna bedrifves i landsorten, och den deraf följande nedprässning af arbetslönerna behöfver väl knappast påpekas. Äfven i hufvudstaden, där man icke heller är alldeles fri från konkurrensspelets allt omfattande slingerbukter, har denna i landsorten uppammade osunda konkurrens visat sina nedslående verkningar.

Återstår nu att se huru denna nya tariff kommer att helsas af landsortsprincipalerne. Af hufvudstadens tryckerierigare vore man frestad antaga att densamma torde helsas med nöje, ity att man enligt den kan uppställa en säkrare norm för arbetspriser, då man vet att samma lönetariff faktiskt existerar öfver hela landet, och icke som härtills, att man i landsorter arbetar med de mest variabla arbetspriser på de skilda orterna eller så godt som utan någon bestämd tariff, och därtill med en omätlig mängd elever. De här uppräknade omständigheterna äro icke de enda som tala för införandet af en tidsenlig aflöningstariff, de finnas i mängd och komma väl i sinom tid fram till det för dem så förhatliga ljuset.

Svårt är att afgöra, om idén uti denna sak starkare uppbares af den andliga eller materiella kraften, men säkert är, att den för hvardera parten i genomsnitt betraktadt medför lättnader och förmåner, hvilkas detaljbehandling vi för utrymmets skull denna gång icke närmare inlåta oss på att relatera. Tiden är nog för längesedan inne att man äfven hos oss söker få till stånd den jennhet och det goda beräkningssätt såväl hvad arbetspris som arbetslön och arbetstid beträffar, att ingen rättänkande, hvarken principal eller arbetare borde lämna någon möda ospard för genomförandet af denna den bestående rättvisans och för yrkets framåtskridande goda sak.

En god saks genomdrifvande har alltid svårigheten för sig att vinna terräng. Och med vetskap om den centnertunga tröghet hvarmed vårt folk äfven uti de mest intressanta frågor rör sig, är man lätt hugad att betvifla åstadkommandet af något allmänligt godt, men så får icke vara fallet. Det är nu endast frågan om att, då tiden för det aktiva beifrandet af saken är inne, alla förenade krafter med lust och spänstighet igångsättas. Ty det är här om någonsin fråga om en på det praktiska lifvets rättvisa och humanitet sig grundande sak.

—n.

Poistettava epäkohta.

Muutamissa tšekäläisissä kirjapainoissa vallitse se ruma ja hylätävä tapa, että latojat eivät noudata järjestettyä työpäivää ja aikaa. Valituksia kuuluu tuhkatihään, että siellä tulee se ja se jo klo 4 ja 5 aamulla, toisessa seistään yli sekä aamulla että illalla ja kolmannessa työskennellään pyhätkin j. n. e. Tästä kaikesta ei olisi mitään sanottavaa, jos se tapahtuisi johtajan käskystä eli saisivat he „ylityöstään“ tariffissa määrätyn koroituksen, vaan niin ei ole asian laita. Useat tämän „sportin“ harjoittajista menettävät ensin 2 eli 3 työpäivää „vifti“-hommissa ja kun sitten taas tullaan työkuuntoisiksi, niin silloin ylenmääräisellä ruumiinrasituksella ja ottamalla aamusta ja illasta tunnin kaksi lisää, koetetaan mahdollisuuden mukaan korvata hukkaan mennyttä aikaa. Eräsikin kertoi: „olin eilen (sunnuntaina) koko päivän purkamassa ja ansaitsin hyvän päivärahan“, vaan jätti sanomatta, että hän tämän perästä oli kaksi päivää kaupungilla „tupakoimassa“. Tämä n. k. „viftareita“, vaan että niitä löytyy henkilöitä, jotka tekevät sitä pelkästä ahneudesta, on seikka, joka ikävällä täytyy tunnustaa ja josta häpeä heille. Näitä tällaisia pitäisi työtoverien ensin huomauttaa heidän koko ammattikuntaa pahentavasta menettelystään ja jos huomaavat, että „saarnaavat kuuroille korville“, ryhtymään tehokkaampiin toimiin, sillä mitä hyötyä on siitä, että puhataan työpäivän lyhennyksen, kun löytyy henkilöitä, jotka vapaasta tahdostaan sen pitävät. Mielestäni sellaiset henkilöt eivät kiireen tullessa ole oikeutettuja minkäänlaisen koroitukseen vaaditusta ylityöstä. Toivottavaa on, että johtajat

asiasta tiedon saatuaan ankarasti kieltävät tällaiset hyvää järjestystä vastaan sovitavat epäkohdat, joista ei muuta ole kuin haittaa säännöllistä työpäivää noudattaville työmiehille. Asetun odotavalle kannalle nähdäkseen, josko ylläolevasta mitään apua lähtee, muussa tapauksessa katson olevani pakotettu ilmoittamaan sekä painon että niiden nimet, jotka ovat unohtaneet työajanpitäen.

—k— —k—

Vähän matka-apurahaston säännöistä.

Kun nyt uusi ehdotus Suomen Kirjaltajain matka-apurahaston säännöiksi on laadittu ja lähetetty osastojen tarkastettavaksi, niin pyydän lausua niistä muutaman sanan.

Se toimenpide, että matka-apu on korotettu 1 markaksi päivältä ja että työtön kirjaltaja saa nauttia matka-apua tarvitsematta liikkuu paikkakunnalta sekä että matkustaja saa kulkea myös rautateillä ja höyrylaivalla, on kyllä hyvää, mutta tämän kautta ovat menot suunnattomasti nousseet, jotavastoin tulot eivät ensinkään ole enentyneet.

En tiedä kuinka rahasto lienee tähän saakka riittänyt, mutta arvelen sen nyt pian tyhjenevän uusien sääntöjen mukaan.

Jos otaksutaan, että rahastoon joka kuukausi karttuu esim. 300 mk, niin ei se riittäisi kuin kymmenelle koko kuukauden yhtämittaa matkustavalle. Jos olisi esim. 20 tai ehkäpä useampikin yhtäaikaa matkalla, niin mistäs nulle annettaisiin? Saisivat tietysti olla ilman.

Tämän johdosta pyydän huomauttaa, eikä olisi tarpeellista velvoittaa matkustajia maksamaan takaisin esim. puolet tai vaikkapa vaan neljännes osan saamastaan avusta. En luulisi kenenkään asiaa harrastavan kirjaltajan olevan sitä vastaan. Tästä olisi se etu, että kukin niin paljon kuin mahdollista koettaisi välttää matkalle joutumista sekä että kulungit joutuisivat tasaisemmin rahaston käyttäjain kesken kuin kuukausimaksua ylentämällä, joka luullakseni muuten olisi välttämätön. Tämä takaisin maksaminen voisi tapahtua kohta kun matkustava on ollut työssä kuukauden tai vaikkapa pitemmänkin ajan, saamansa matka-avun mukaan. Takaisin maksu merkittäisiin kuitikirjaan. Jos joku joutuisi työttömäksi ennenkuin on ehtinyt maksaa kaikkia maksettaviaan voisi hän jatkaa sitä toisessa paikassa. Jos taas joku kieltäytyisi maksamasta takaisin, menettäisi oikeuden toiste nauttia matka-apua.

Muuten ovat tämän uuden sääntöehdotuksen muutamit kohdat ristiriitaisia keskenään. 1 §:ssä esim. sanotaan, että rahaston tarkoituksena on vakuuttaa Suomen Kirjaltajaliiton jäsenille varma ja yhtäläinen apuraha heidän ollessaan pakotettuina lähtemään matkalle työtä hakemaan, mutta 3 §:n kohdassa olevassa nuotissa taasen annetaan osastohallitukselle valta määrätä, jos tahtoo maksaa oppilaille matka-apua tai ei. Tämän kautta tulee avunsaanti oppilaille epävarmaksi eikä varmaksi niinkuin 1 §:ssä sanotaan. Voin samalla viitata 3 §:n d-kohdan 2 kappaleeseen, jonka mukaan pätevinä syinä työpaikasta luopumiseen pidetään työnpuute ja isännän saadytön kohtelu. Työnpuute ei oppilaille juuri tule, mutta sen sijaan saavat he sitä enemmän säädystä kohtelua osakseen.

3 §:n a-kohta määrää 90 päivän ajan nauttia matka-apua; luulisi toki 30 päivässä ehtivän saada paikan huononakin aikana, 30 päivässä ehtii jo käydä 75 penikulmaa. 90 päivässä ehtisi käydä kaikissa Suomen kaupungeissa.

Viimemainitun §:n b-kohdassa määrätään, ettei matkustava saa samasta osastosta kantaa matka-apua muuta kuin yhden kesän vuodessa. Täten pakotetaan matkustava menemään toisaalle päin kuin mistä hän luulisi työtä saavansa. Eiköhän rahastolle liene sama mistä osastosta matkustava nostaa matka-apunsa?

Saman §:n d-kohdan mukaan eivät nämät säännöt voi tulla voimaan ennen kuin Liiton hyväksymä tariffi on käytännössä. Muuten on tämä kohta vähän epävarma niiden painojen suhteeseen, joissa työskennellään ainoastaan kuupalkalla; e-kohta määrää jäsenelle, joka todistettavasti saa paikan muulla paikkakunnalla, maksettavaksi matkarahaa kolmannen luokan mukaan rautateillä ja toisen luokan mukaan höyrylaivalla. Tämän johdosta tulee ehdottomasti kysyneeksi, mitä tehdään niille henkilöille, jotka tullaavat rahat muuhun tarkoitukseen, eivätkä mene sinne mihin pitäisi? Tämä kysymys on luonnollinen siitä syystä, että matka-apu tässä tapauksessa maksetaan edeltäpäin. Minun ehdotukseni tässä suhteessa on, että sellainen jäsen joksikin ajaksi suljetaan pois Liitosta sekä otetaan takaisin ainoastaan sillä edellytyksellä, että maksaa saamansa rahat takaisin.

Useissa kohdin näissä säännöissä annetaan liian suuri valta osastohallituksille apua tarvitse-

vain yli. Jokaisen, joka kerran on maksanut säädetyt maksut ja on avun tarpeessa, pitäisi saada matka-apua ilman mitään osastohallituksen määräämistä.

Olen tässä koettanut selvittää muutamia epäkohtia mainitussa sääntöehdotuksessa toivossa, että niistä edes tärkeimmät huomioon otettaisiin. En luulekaan, että esitykseni kaikki hyväksyvät, mutta olen kuitenkin lausunut mielipiteeni asiassa.

Karlus.

Senatens tryckeri och dess personal.

För något år tillbaka uppstod rykten, att faktorn i Senatens tryckeri begynt nedtrycka arbetslönerna för sättning till det minsta möjliga, i flesta fall betydligt understigande det, som betaltes å privata tryckerier. Ryktet håller i sig fortfarande, hvilket bevisar, att det talar sanning*). Hvarför så sker, är oförklarligt, då detta tryckeri ej är, i likhet med privata sådana, beroende af den största möjliga vinst, som den kan inhösta i statens kassa, och då vi med säkerhet vet, att påbudet om minskning i arbetslönerna ej utgått från intendenten för tryckeriet, hvilken alltid visat sig vara en sann arbetarvän. Orsakerna till det onda måste således sökas hos tryckeriets faktor. Beklagligt är, om denne, endast för att stå väl hos sina öfverordnade, visar sig på detta sätt nitisk på bekostnad af sina arbetares ärligt förtjenta inkomster.

När sakerna å Senatens tryckeri tagit en sådan riktning, som ofvan nämnts, hade det varit naturligt och på sin plats, att personalen som medlemmar i Typ. förening, till föreningen inlämnade en besvärsskrivelse däröfver, och hade föreningen då vidtagit sådana åtgärder, som den ansåg vara behöfliga för stärfjande af det öfverklagade oskicket, men i motsats härtill, har samma personal, som blifvit utsatt för nämnda faktors „putsningar“ vid beräkningen af arbetet, alltid visat sig ligkiltiga för föreningslivet, och endast ett fåtal af dem varit medlemmar i Typ. förening.

En af typografkårens äldre medlemmar från Senatens tryckeri, som i en lång följd af år värtat som ifrig medlem och varit anförtrödd viktiga poster inom Typ. förening har t. ex. i dessa dagar utgått ur föreningen i anledning af „för bristande medlemsafgifter“. Å meranämnda tryckeri återstår för närvarande — *tvänne*, säger *tvänne personer, som äro medlemmar i Typ. förening!*

Nu, då Finlands hela typografkår i ett gemensamt Förbund begynt värka för typografkårens allmänna bästa, existerar det ett tryckeri, och det i själfva hufvudstaden, hvars nästan hela personal står utom detta Förbund och utom all organisation, ja — låtom oss säga civilisation. Ty, det är obestriddligen sanning, att organisationen är en del af civilisationen. Huru kan denna personal, utan att räcka dem en hjälpsam hand, med ligkiltighet äse, huru deras kolleger arbeta och göra uppoffringar, icke allenast för sig själfva utan och för denna personal. — Förbundet utlofvar bl. a. invaliditets-, sjuk- och begrafsingshjälp åt sina medlemmar så snart dess medlem det tillåta. Ofta nämnda personal tycker ej från början vilja bidraga till sagda medels förökande, då ännu all understöd i ofvan nämnda fall tils vidare ej kan ske af redan nämnda orsak, utan bekväma de sig att vänta till dess, då de börja kunna njuta af de frukter, som deras kolleger outröttligen ihopsamlat. Deras „hederskänsla“ nekar dem ingalunda då, att emottaga frukterna af deras kollegers uppoffrande arbete för det allmänna bästa.

Med förhoppning om att Senatens tryckeripersonal inser det orätta i sin hållning gentemot organisationen och att den med det snaraste mangrant måtte inträda som medlemmar i Typ. förening, ha vi velat framhålla ofvanstående.

* * *

Det skadar ej, om andra, utom Senatens tryckeri stående personer inom typografin ville taga åt sig del af ofvanstående.

*) Nyligen utbjöd faktorn å Senatens tryckeri åt en nyss antagen sättare ett arbete att utföras för 5 mk. sidan med afläggning. För samma arbete å ett annat tryckeri hade nämnda sättare förut erhållit tariffenligt betalt, nämligen 8 mk per sida, utan afläggning.

Från förbundsområdet. Liiton alalta.

— **Helsinki.** Kirjaltajayhdistyksen kuukauskokouksessa v. k. 20 p. ilmoitettiin, että taloudenhoitajaksi uuteen huoneustoon on otettu leskirouva Filpus, että yhdistykselle on tilattu ulkomaista ammattikirjallisuutta sekä että rouva A. Kjellinin sijalle, joka toimikunnasta on eronnut, on astunut varajäsen hra O. A. Nyman. Tammi — Huhtikuun till rahastojen tilasta luettiin. Soittokuntansa päätti yhd. kokonaan lakkauttaa ja toimikunnalle annettiin valta myydä torvet, nuotit y. m. Mielenosotukseen äänisteikon poistamiseksi päätti yhdistys ottaa osaa. Marsalkoiksi tähän tilaisuuteen valittiin hrat K. Sundberg ja A. J. Jakobsson sekä heidän varajäsenikseen hrat K. Skogster ja A. Levander. — Yksi uusi jäsen ilmoitettiin.

— **Mariehamn.** Mariehamns förbundsafdelning har till sin ordförande utsett hr G. Malmgren.

Notiser. Uutisia.

— **Lahja Helsingin kirjaltajayhdistykselle.** Gutenb. toimitus on saanut vastaan ottaa Keisarillisen Suomen Senaatin kirjapainon miehistöltä parin venäläisiä saappaita, joita seurasi mukana kirje, jossa käskettiin käyttää saappaat „Helsingin kirjaltajayhdistyksen yleisen rahaston“ hyväksi. Olemme tehneet, mitä kirjeessä on pyydetty, ja lausumme Helsingin kirjaltajayhdistyksen puolesta Senaatin kirjapainon miehistölle kiitoksen lahjasta.

— **Huviretken** Tammissaaren toimeenpanee Helsingin Kirjaltajayhdistys höyrylaivalla „Sven Dufva“ lauantaina 11 p:nä t. k. Lähtö Helsingistä tapahtuu mainittuna päivänä klo 10 illalla. Kehoitamme kaikkia niitä, joilla siihen tilaisuus on ja jotka tahtovat virkistävän ja hauskan päivän itselleen ja raitista ilmaa keuhkoihinsa lähemmäs tälle huvimatalle, sillä se epäilemättä on tuleva hauska ja vaihteleva, etenkin kun Tammissaarella samaan aikaan on laulu- ja soittojuhla. Ja nythän on luontokin jo kauneimmillaan, vihreässä kesäpuvussa. Matkan varrella oleva saaristo, varsinkin Tammissaaren, ansaitsee erityisesti mainitsemista. Sitäpaitsi on toivoa saada laulua tai torvisoittoa matkalla. — Piletien hinnatkin on asetettu niin huokeiksi kuin mahdollista, ainoastaan puolet tavallisesta hinnoista, joten senkään puolesta ei pitäisi kenelläkään estettä olemalla. Ne ovat edestakaisin hyttipaikka 8 mkaa, salonkipaikka 7 mkaa, peräkansi 5 mkaa ja etukansi 4 mkaa. Hankkikaa siis piletit itsellenne ajoissa!

— **Kivipaino Tampereelle** päätettiin hiljakkoin pidetyssä kokouksessa perustettavaksi. Pääomaksi määrättiin 50,000 m:kaa.

— **Tampereen kirjapaino-osakeyhtiö,** jonka kirjapainossa „Tampereen Uutiset“ useita vuosia on painettu, on päättänyt myydä kirjapainonsa Tampereen Uutisten osakeyhtiölle. Hinnoista lopullisesti sovitaan myöhemmin.

— **Förbundets reservfond.** Endast fyra afdelningar har tils dato inlämnat redovisningarna för firandet af 1:sta maj, nämligen Helsingfors, Åbo, Björneborg och Mariehamn.

— **„Senatsstöflar“.** I en artikel på finska språket i senaste nummer af Gutenberg, hade artikelförf. bl. a. omnämnt, att en person yttrat sig sålunda att, hellre än han tillhör Typ. förening och betalar medlemsafgifterna, han för samma medel kan erhålla ett par stöflar. I anledning här af har denne „stöfvel“-person tillsändt redaktionen ett par illaluktande men hvita och nya ryska muschikstöflar för att red. måtte afyttra dem till förmån för Typ. förenings allm. fond. Han vill härmed naturligtvis visa, att han äfven åt andra kan bestå ett par stöflar. Men af skrifvelsen, som åtföljde stöflarna, framgår, att „stöfvel“-människan ej ensam satsat till stöflarna, utan hade hela K. Senatens tryckeripersonal „skramlat“ till medlen härför.

Vi få nu meddela „K. Senatens tryckeripersonal“, att afyttringen af stöflorna som best pågår med godt resultat. Vi vore tacksamma om „K. Senatens tryckeripersonal“ fortsättningsvis ihågkomme den allmänna fonden med skänker.

— **I arbetaredemonstrationen** den 5 juni har Typografernes förening beslutit deltaga en corps, och är det att hoppas, att typograferne så mangrant som möjligt ville deltaga däri och ej blanda språkfrågan med rena arbetarefrågor. Vi

typografer böra redan inse att, så länge arbetarne ställa språkfrågan främst på sitt program, där af ej kan uppstå något verkligt kraftigt arbetareparti, som kunde genomföra sina minsta fordringar. — Nej, låtom oss lämna språkfrågan till en sidofråga och förenom oss alla, att i dess ställe upptaga arbetarefrågorna främst på vårt program. På detta sätt bildas ett starkt arbetareparti, hvars röst då ej kan klinga ohörd, såsom nu är fallet.

— **Lustfärd** till Sång- och Musikfesten i Ekenäs anställes af Typografernas Förening lördagen den 11 Juni med ångf. Sven Dufva. Afresan sker härifrån på aftonen kl. 10, och återresan samma tid på söndag kväll ifrån Ekenäs. Färden kommer att ske genom den härliga Barösunds farleden hvilken redan i och för sig är resan värd.

Biljetter till pris af 4, 5, 7 och 8 mk. erhållas genom ombudsmännen å tryckerierna, och är det skäl att i tid försäkra sig om sådana, isynnerhet till salongs- och hyttplatserna.

— **Smutskonkurrens** Enligt hvad vi hört berättas, utföres arbeten betydligt billigare å V. Petterssons tryckeri härstädes än t. ex. i Tavastehus. — Otroligt låter det, men nog lär det ega grund.

— **Å F. Tilmans tryckeriaktiebolag** har bland personalen därstädes klagomål redan länge försports öfver, att arbetslokaler därstädes såsom sådana vore olämpliga och ytterst hälsoskadliga för arbetarne. Önskligt vore, att t. f. yrkesinspektorn med det snaraste ville undersöka arbetslokaler å nämnda firma, för att utröna om klagomålen äro berättigade eller ej.

— **Ett stentryckeri** har man beslutit grunda i Tammerfors med ett aktiekapital af 50,000 mark.

— **Nytt boktryckeri i Viborg.** Enligt hvad det förljudes har bokhandlaren M. Langinen för afsikt att till Viborg öfverflytta sin i Kexholm tillits bedrifna boktryckeriförelse. På orten finnes förut sex (!) tryckerier.

— **Lotterier.** Den 12 juni föranstaltar Vasa typografiförening ett lotteri till förmån för sin allmänna fond.

I början af september föranstaltar Tammerfors typografiförening likaledes ett lotteri till förmån för sin stipendiefond.

— **Årsberättelsen** öfver tyska Typografiförbundets verksamhet för år 1897 har oss tillsändts. Ur årsberättelsen framgår bl. a., att till förbundet under året erlagts i inskrifningsafgifter Rmk 3,289; — och i medlemsafgifter 1,152,543: 85. — Till Internationalen Buchdruckersekretariat har förbundet under året i medlemsafgifter erlagt Rmk 1,720. — Följande främmande organisationers sträcker har förbundet under året understött med bidrag, nämligen: kollegerne i Belgrad med Rmk. 600; —, grufarbetarne i Menselvit med 200; —, kollegerne i Luzern med 396: 45, textilarbetarne i Bremen med 500; —, engelska maskinarbetarne med 20,366: 60, kollegerne i Luxemburg med 4,315; — och spinneriarbetarne i Eulengebirge med 200; —. Summa Rmk 26,578: 05.

Medlemsantalet i förbundet har under året varit omkr. 23,500.

Veckoafgiften till förbundet utgör Rmk 1: 50 per medlem.

— **Förbundsmöte** — den 4:de efter förbundets bildande — kommer Svenska Typografiförbundet att afhålla den 27, 28 och 29 juli i Stockholm.

För deltagarne i förbundsmötet har styrelsen för Statens järnvägar beviljat nedsättning i biljettprisen till och från mötet. Äfven har ångfartygsaktiebolaget Södra Sverige beviljat nedsättning i biljettprisen å bolagets ångare för deltagarne i nämnda förbundsmöte.

— **Sättmaskiner till Stockholm.** Enligt till Sv. T.-T. ingänt meddelande från Amerika äro två Mergenthaler, Linotypmaskiner afsända till Stockholm för Svenska Dagbladets räkning. En svensk maskinsättare medföljer.

— **Aluminium i litografien.** Vid den nederösterrikiska yrkesföreningens plenumförsamling i Wien i slutet af januari höll regeringsrådet Georg Fritz v. direktör för hof- och statstryckeriet, ett föredrag öfver användandet af aluminiumplattor i stället för stenar vid konstlitografi. Föredragshållaren gaf först några statistiska uppgifter öfver den hastigt stigande aluminiumfabrikationen under det gångna decenniet och öfver denna metals exemplöst stora prisfall samt förklarade sedan på ett ingående sätt dess användning vid litografi- och ljustrycksteknik. Att finna en ersättning för den tunga, dyra och ohandterliga stenen har, så länge litografien ägt bestånd, sysselsatt fackretsarna, men med undantag af zinkplattorna har ingenting kunnat bringas öfver försöksstadiet. Förtjänsten af att ha gjort aluminium användbart för de grafiska konsterna och därmed ha funnit en utmärkt ersättning för stenen tillkommer tryckeriägaren

Glöm ej Invalidfonden!

Josef Schulz i Mainz, som efter mångårigt träget arbete kommit till utomordentligt goda resultat i detta hänseende. Alumiens fördelar framför den hittills brukliga stenen bestå i det betydligt billigare priset, den lätta vikten, det mindre utrymme som aluminiumplattorna vid förvarandet intaga och det för teknaren och tryckaren ytterst enkla behandlingssättet. I Tyskland, Frankrike, England och Amerika för aluminium redan med de vackraste resultat införda vid flera stora anstalter. — T. f. B.

Mikä on liitto?

I.

Kun kaksi eli useampia henkilöitä yhtyy samoja periaatteita noudattamalla tavoittamaan yhteistä tarkoituserää, niin syntyy näiden henkilöiden kesken liitto. Ja ihmiskunnassa yleensä vallitsee monissa eri muodoissa liitonperiaate. Vanhin, tunnettu liitto solmittiin kahden, eri sukupuoleen kuuluvan henkilön kesken. Se oli — avioliitto.

Siitä lähtien on liittoja syntynyt jos jonkinmoisia. Löytyy hengellisiä, valtiollisia, yhteiskunnallisia ja liikealalle kuuluvia liittoja. Myös yksityisiä liittoja: veljeys-, ystävyys- ja rakkausliittoja solmitaan ja puretaan alinomaa.

Kun esim. samaan ammattiin kuuluvat työntekijät yhtyvät yhteisvoimin ja yhteistoimin työskentelemään asemansa parantamiseksi, niin syntyy työntekijäinliitto. Sellainen on myös meidän, kirjaltajain kesken hiljan perustettu Kirjaltajaliitto, jonka merkitystä ja tarkoitusta tämäkin kyhäys kokee lähemmin selvitellä.

Nykyään, kun oppi ja sivistys ovat alkaneet voittaa yhä suurempaa alaa työväestön keskuudessa, ovat työntekijät runsaasti yhä selvemmin huomaamaan seikkoja, jotka ovat syynä heidän useinkin kovin kurjaan tilaansa, mutta jotka seikat voisivat yhtä hyvin olla toisinkin. Ja työväestö on alkanut harrastaa näiden epäkohtain korjaamista. Siten on tuo nykyään kaikissa maissa päivän polttavin asia, työväenasia saanut alkunsa.

Jo aikaiseen on työväestö oivaltanut yhteistoinnin tärkeyden. Saadaksensa parempaa pontta ja voimaa äänellensä ovat työntekijät yhtyneet liittokunniksi, ja siten ovatkin he monin paikoin paljo paremmalla menestyksellä vieneet asiaansa eteenpäin. Ja huomattu on, että kuta suurempi liitto, niin sitä voimakkaampi on myös sen vaikutus ollut.

Että kirjaltajainkin maassamme ovat käsittäneet tämänkaltaisen liiton tärkeyden osoittaa se seikka, että jo kymmenkunta vuotta on kytemässä ollut ajatus yhteisen, koko maata käsittävän kirjaltajaliiton perustamisesta. Asiata on punnittu ja pohdittu ensin yksityisissä piireissä sekä sittemmin yleisissä kokouksissa, joten meillä nyt on maamme hallituksen vahvistamat säännöt, jotka valtuuttavat liittomme täysivaltaiseen toimintaan. Asia on siis hyvässä alussa. Ei tarvita muuta kuin intoa ja yksimielisyyttä kaikilta maamme kirjaltajilta sekä itsekultakin pieni rahallinen uhraus, joka vastaisuudessa tulee monin kerroin palkituksi. Mutta kun yritys on maassamme alallaan ensimmäinen, joten sen tarkoitus saattaa monellekin olla tuntematon ja epäselvä, niin koettakoon kukin tutustua liiton sääntöihin ja toimintatapaan ennenkuin tekee päätelmiään sen luonteesta ja tarpeellisuudesta. Ja parhaiten selviää meille tämän liittomme tarkoitus siten, että me luomme ilmäyksen sen vastaiselle toimintalalalle.

Tarkastelkaamme olosuhteita maamme kirjapainoissa yleensä. Paljon niissä olisi kohtia korjattavina. Löytyy esim. useita kirjapainoja, joidenka isännät hyvin vähän pitävät huolta työväestönsä aineellisesta edistymisestä ja vielä vähemmän välittävät heidän henkisestä kehityksestään. Kunhan vain työ tulee tehdyksi siten, että siitä jää mitä suurin voitto liikkeenharjoittajan kukkaraan. Se on pääasia.

Poika otetaan oppiin, ja hänelle maksetaan hiukan palkanimellistä, jolla hän ainoastaan vanhempainsa tahi holhoajansa apua nauttimalla saattaa niin ja näin elämänsä ylläpitää. Mutta kun pojasta varttuu mies, jolloin tavallisesti vanhempain apu lakkaa, ja hän tarvitsee miehen palkan eläkseen, niin hänet tosin julistetaan tämän eläkkeen arvoiseksi, mutta ilmoitetaan samalla, että liikkeen ei kannata maksaa tällaisia palkkoja. Silloin ei tällä miehellä ole muuta keinoa kuin lähteä taipaleelle koettamaan onneansa muualla. Mutta hänen sijallensa otetaan toinen, jolla on vastaisuudessa samallinen retki edessään. On itsestään selvää, että moinen menettely vie ammatimme arveluttavassa määrässä alaspäin. Siitä kärsii yhtäpaljon työn kunnollisuus kuin työntekijän siveellinen ja aineellinen kehityskin.

Mutta tätä epäkohtaa ei pitäisi työntää isäntienkään yksinomaiseksi vastuunalaisuudeksi. Sillä perusteellisesti asiaa punniten huomaa helposti,

että he ovat, asian tällä kannalla ollen, joutuneet rajattoman kilpailun johdattaviksi. Jos paikkakunnallisia olosuhteita huomioonottamalla ajatellaan mahdolliseksi, että jonkun painon isäntä, ollen työväkensäkin parasta katsova, asettaa palkkasuhteet painossaan oikeuden ja kohtuuden mukaiselle kannalle, niin epätyömiehellä ole pitkäikäinen ilo nauttia tätä onnea. Rajattoman kilpailun vuoksi töiden hintojen halventamisessa tämä paino ennen pitkää sortuu. Sen on kokemus osoittanut.

Tässä onkin ammatimme kipein ja ensi sijassa parannusta kaipaavin epäkohta. Mutta mitä tehdä? Isännillemme emme saata laatia ehdotuksia yhtäläisten tilaushintojen pysyttämiseksi, eikä se asiain tällä kannalla ollen kävisi päinsäkään. Sillä jos yhdellä paikkakunnalla saisimme jonkunlaisen sopimuksen aikaan, niin tämän johdosta ainakin osa töistä siirtyisi muualle, missä olisi rajaton polkemisjärjestelmä entisellään.

Ainoa auttava keino tässä suhteessa on se, että me työntekijät nousemme kaikki yksimielisesti näitä epäkohtia korjaamaan. Ja helpompi se onkin meille kuin toistensa kanssa kilpaileville isännille. Juuri tässä on yhtymisellämme eli liitolta suurin merkityksensä. Mutta siihen vaaditaan järkähtämätöntä yksimielisyyttä ja väsymätöntä intoa.

Meillä on tosin liittomme säännöt toimintamme perustuskenä, ja myöskin työmme johtajana liittohallitus. Mutta ei siinä ole kylkiä, jos jotakin tähdellistä tahdomme saada aikaan. Ja monimutkainen onkin meillä tehtävä edessämme. Sen suorittamiseksi me tarvitsemme kaikki mahdolliset voimat ja kyvyt. Ei yksikään saa heittäytyä leväperäiseksi, eikä väistyä paikaltaan. Pois uneliaisuus ja velttous! Sitä vaatii ammatimme arvo ja tuon jalon Gutenbergin keksinnön kunnia, jota meidän tulee kohottaa ja kirkastaa!

On hyvin luultavaa, että isännistämme jotkut, joilla ehkä on väärä käsitys liittomme todellisesta tarkoituksesta, ensi alussa katselevat tätä puhaamme epäilevillä katseilla. He ehkä ajattelevat, että tässä on kysymyksessä palkkojemme kohtuuton korottaminen. Mutta siinä he erehtyvät. Tarkoituserämme tähtää syvemmälle.

Ruotsissa, jossa tällainen liitto on ollut toimivana jo kymmenkunta vuotta, olivat alussa melkein kaikki isännät tämän liiton ankarimpia vastustajia. Mutta aikaa voittaen opittuaan tuntemaan sen monipuolisen hyödyn ja hyvän tarkoituksen, alkoivat he mitä lämpimmin suosia liiton pyrinöitä.

Tarkin punniten liittomme perusjohteita käy selväksi, että siitä on oleva hyötyä sekä isännille että työmiehille. Sillä kun me kerran olemme saaneet aikaan koko maata käsittävän sekä paikkakunnallisiin oloihin suhtautuvan yhteisen palkkatariffin ja saaneet oppilassuhteet järjestetyiksi ajanmukaiselle kannalle, niin silloin saatamme myös sanoa, että samalla olemme ainakin suurimmaksi osaksi poistaneet tuon rajattomuuteen johtavan kilpailun töiden hintojen polkemisessa työnantajien kesken. Siihen kyllä on pitkä taival ponnistettavana, mutta saavutettavissa se maalinpää kumminkin on, jos me vain innolla ja yksimielisyydellä sinne ahkeruimme.

N—n.

Ammatti-sanasto.

(Jatkoo n:o 2.)

linie,	viiva;
„ <i>assurans-</i> ,	„ terikkö (?);
„ <i>bly</i> ,	„ lyijy-;
„ <i>båg</i> ,	„ kaari-;
„ <i>dubbelfin</i> ,	„ kaksoishieno;
„ <i>fin</i> ,	„ hieno;
„ <i>groffin</i> ,	„ järeähieno;
„ <i>halvgrof</i> ,	„ puoliliihava;
„ <i>mellan</i> ,	„ väli-;
„ <i>messings-</i> ,	„ messinki-;
„ <i>punkt-</i> ,	„ piste-;
„ <i>prick-</i> ,	„ tripla-;
„ <i>reffield-</i> ,	„ rihla-;
„ <i>slut-</i> ,	„ loppu-;
„ <i>tvär-</i> ,	„ poikki-;
„ <i>våg</i> ,	„ aalto-;
<i>linieböjningsmaskin</i> ,	viivakaartelo;
<i>liniefyvel</i> ,	viivahöylä;
<i>lissering</i> ,	siloitus;
<i>lut</i> ,	lipiä;
<i>lärbling</i> ,	oppilas;
<i>läsetecken</i> ,	lukumerkki;
<i>löpare</i> ,	jauhin;
<i>löper om (papper)</i> ,	luistaa (paperi).

Makulaturark, hylkyarkki;
manuskript, käsikirjoitus;
marginal, vierus;
rubrik, vierusotsikko;
maskinpress, konepainin;
materiel, aineksia;

matris, matriisi;
matter, mattoja;
mellanlag, välike;
 „ (afstånd), välistö;
mellansteg, väliloitto;
merkantiltryck, asioimispainosta;
midtelsteg, keskiloitto;
 „ *i ram*, kehäloitto;
midtelstykke, keskikappale;
mignon, mignon;
minnus, vähennysmerkki;
mittel, mitteli;
mottagare, saavuttaja;
mottagningsbord, saavutuspyöty.

Nonpareil, nonparelli;
normalbokstaf, mallikirjake;
norm, johde;
not, nuotti;
notstil, nuottikirjake;
 „ *b* alennusmerkki (b);
 „ *bågor* „ kaaria;
 „ *förminskningstecken*, vähennysmerkki;
 „ *hufvud*, nuottipää;
 „ *klaf*, „ avain;
 „ *kors* „ risti;
 „ *manernoter*, maneerinuotit;
 „ *pavis*, nuottipaussi;
 „ *skaf*, „ kaula;
 „ *taktstreck*, „ tahtiviiva;
 „ *återställningstecken*, peräysmerkki;
notlinie, nuottiviiva;
nottecken, nuottimerkki;
ny rad, uusi rivi;
nytt stycke, uusi kappale.

Olja, öljy;
ombrytare, katkaisija;
ombryta, katkaista;
omslag, kansilehti;
omtryck, uudestaan painaa;
ordbrytning, sananjako;

Packpress, puserruspaino;
papp, pahvi;
papper, paperi;
 „ *kulört-*, „ kuulto-;
 „ *median-*, „ mediani-;
 „ *skrif-*, „ kirjoitus-;
 „ *tryck-*, „ paino-;
pappersskärmaskin, paperinleikkauskone;
paragraf, pykälämerkki;
parentes, sulkumerkki;
perforera, lävistää;
perforeringsmaskin, lävistyskone;
perl, päärly;
petit, petiti;
press, painin;
primaform, ensikehilö;
punkt, piste;
 „ *typografisk*, „ kirjaltajallinen;
punkttyrkanter, pistetasavia;
punkterare, tutkari;
punkterer, tutkaita;
punkturhål, tutkaläpi;
punkturspets, tutkahuippu;
pust, pale.
puts, paakku;

Quadrater, neliöitä;

quartpetit, neljännespetiti.
Rad, rivi;
ram (för slutning), kehä (sulkemiseen);
 „ *kring kolumn*, sivun kehäreunus;
regal, *kast-*, rekaali-, kasti-;
 „ *form-*, „ kehilö-;
 „ *sätt*, ladelma-;
register (å form), rekisteri (kehilössä);
regletter, rekkettejä;
rehieltryck, korkopainos;
remika, remikka;
remskifva, hihnapyörä;
rentryckt ark, painopuhdas arkki;
reviderark, tarkastusarkki;

Rättelse.

Till min ledsnad har ett groft tryckfel insmygit sig i min uppsats i föregående nummer af Gut. I rad. 9 efter rubriken står i satsen: hvilka gjorde den första inbetalningen till *honom* etc.; bör vara: till *kassan*. Att ett par andra fel af mindre vikt äfven insmygit sig, beder jag läsaren själf rätta.

Högaktningfullt
 I. Alex. Lindström.

Kirjelaatikko.

N. Gavriloff, K. Senaatin kirjapainossa, Helsingin. Kiitos! Tahdotteko välttämättömästi vastinekirjoituksenne julaistavaksi?

Helsingissä 1898.

J. Simeliuksen perillisten kirjapaino osakeyhtiö.